

Суб'єкти запобігання та протидії корупції.

Антикорупційні заходи та порядок звернення до антикорупційних органів

Суб'єктами запобігання та протидії корупції є:

- Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України
- Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції (Спеціалізована антикорупційна прокуратура України, Національне антикорупційне бюро України, Служба безпеки України, Національне агентство з питань запобігання корупції)
- Генеральний прокурор України та підпорядковані йому прокурори
- Уповноважені підрозділи органів державної влади
- Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування
- Підприємства, установи, організації, їх посадові та службові особи, а також громадяни
- Об'єднання громадян

Суб'єкт	Компетенція	Підслідність
Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК)	веде реєстр електронних декларації про майно посадовців перевіряє відповідність цих декларацій стилю життя контролює кошти, що виділяються політичним партіям слідкує за недопущенням конфлікту інтересів у чиновників приймає повідомлення про можливі випадки корупції розробляє антикорупційну стратегію, програми, правила, проекти нормативно-правових актів з цих питань видає обов'язкові для виконання приписи здійснює співпрацю з викривачами корупції, вживає заходи щодо їх правового та іншого захисту, притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їх прав	Стаття 188-46 КупАП Стаття 172-4 КупАП Стаття 172-5 КупАП Стаття 172-6 КупАП Стаття 172-7 КупАП Стаття 172-8 КупАП Стаття 172-9 КупАП Стаття 212-15 КупАП Стаття 212-21 КУпАП
Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) Спеціалізована антикорупційна прокуратура	- вживає заходів щодо розшуку та арешту коштів та майна, які можуть бути предметом конфіскації - здійснює оперативно-розшукові заходи і досудове розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до його підслідності (ст. 216 Кримінального процесуального кодексу), якщо наявна хоча б одна з таких умов: - Злочини	Стаття 185-13 КупАП Стаття 191 ККУ Стаття 206-2 ККУ Стаття 209 ККУ Стаття 210 ККУ Стаття 211 ККУ Стаття 354 ККУ Стаття 364 ККУ

України (САП)	вчинено певною вищою посадовою особою, в тому числі урядовцем, нардепом, посадовою особою місцевого самоврядування першої та другої категорій, суддею, прокурором, керівником суб'єкта великого підприємництва (працює > 250 осіб, дохід > 50 млн. євро), у статутному капіталі якого частка державної або комунальної власності перевищує 50 відсотків - або Розмір предмета злочину або завданої ним шкоди в 500 і більше разів перевищує розмір мінімальної зарплати - або Злочин щодо пропозиції, обіцянки або надання неправомірної вигоди, та зловживання впливом, вчинено щодо вищої службової особи	Стаття 366-1 ККУ Стаття 368ККУ Стаття 368-2 ККУ Стаття 369 ККУ Стаття 369-2 ККУ Стаття 410 ККУ
---------------	---	---

Інші органи та організації, яким можна повідомити про факти корупції

- Уповноважені підрозділи з питань запобігання та виявлення корупції органів державної влади
- Керівники підприємств, установ, організації незалежно від підпорядкованості та форми власності, якщо корупційне правопорушення стосується робітників цих підприємств - Громадські організації, що спеціалізуються на виявленні та протидії корупції, та журналісти-розслідувачі

Законодавством передбачені такі антикорупційні заходи:

- 1.недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів (невідкладно у письмовій формі повідомляти безпосереднього керівника про наявність конфлікту інтересів)
- 2.виявлення та розслідування корупційних правопорушень
- 3.інформування населення
- 4.повернення коштів та іншого майна

Забороняється:

- 1.використовувати службові повноваження та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди або у зв'язку з прийняттям її обіцянки чи пропозиції, у т.ч. неправомірно
- 2.сприяти у здійсненні господарської діяльності, одержанні субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів, пільг, укладанні контрактів (на закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти та ін.)
- 3.сприяти призначенню особи на посаду
- 4.втручатися в діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування або посадових осіб
- 5.надавати перевагу фізичним або юридичним особам у зв'язку з підготовкою проектів, виданням нормативно-правових актів та прийняттям рішень, затвердженням (погодженням) висновків

Забороняється (якщо інше не передбачено законом):

- 1.займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю
- 2.входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи

здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації)

Закон забороняє:

1. одержувати подарунок, вартість якого перевищує один прожитковий мінімум, встановлений на день прийняття подарунка.

2. одержання від однієї особи (групи осіб) протягом року подарунків, сукупна вартість яких перевищує два прожиткові мінімуми, встановлені для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки .

Виключення становлять такі випадки:

1. Коли подарунок дарується близькою особою. Це такі особи: чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного посадовця.

Якщо вартість подарунка від близької особи – більше 5 прожиткових мінімумів , то такий подарунок обов'язково має бути відображений у щорічній декларації.

Якщо ж вартість подарунка перевищує 50 прожиткових мінімумів, то про його отримання вказати у повідомленні про суттєві зміни у майновому стані.

2. Коли подарунки одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, виграші, призи, премії, бонуси.

Забороняється:

- укладати трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з підприємствами, установами чи організаціями або фізичними особами — підприємцями, якщо протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування особа здійснювала повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих підприємств, установ, організацій або підприємців

- використовувати у своїх інтересах інформацію, яка стала відома у зв'язку з виконанням службових повноважень

- представляти інтереси будь-якої особи у справах (у т.ч. в тих, що розглядаються в судах), в яких іншою стороною є орган (органи), в якому (яких) вона працювала

Обмеження щодо роботи близьких осіб:

Близькі особи - чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом, у т.ч. особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі

Обмеження не поширюються на народних засідателів і присяжних осіб, які перебувають на виборній посаді осіб, які працюють у сільських (крім райцентрів) і гірських населених

пунктах осіб, які працюють в галузі освіти, науки, культури, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, соціального захисту, крім державних органів та органів місцевого самоврядування

Фінансовий контроль

Суб'єкти декларування, зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, що додається до цього Закону

У разі відкриття суб'єктом декларування або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента така особа зобов'язана в десятиденний строк письмово повідомити про це орган державної податкової служби за місцем проживання із зазначенням номера рахунка і місцезнаходження банку-нерезидента

Заява про вчинення корупційного правопорушення (може бути анонімною) направляється особою до:

1. Керівника підприємства, установи, організації
2. Органу місцевого самоврядування
3. Громадського об'єднання
4. Національного агентства з питань запобігання корупції
5. Національного антикорупційного бюро України
6. Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України
7. Служби безпеки України
8. Національної поліції України

Згідно з частиною першої статті 53 Закону України «Про запобігання корупції» викривачі, їх близькі особи перебувають під захистом держави.

За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну викривачів, їх близьких осіб у зв'язку із здійсненим повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно-технічні та інші спрямовані на захист від протиправних посягань заходи, передбачені Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».

Для захисту прав та представництва своїх інтересів викривач може користуватися всіма видами правової допомоги, передбаченої Законом України «Про безоплатну правову допомогу», або залучити адвоката самостійно.

Національне агентство в разі звернення викривача:

- здійснює представництво в суді інтересів викривача у випадках, якщо викривач неспроможний самостійно захистити свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження, а представники або органи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси викривача, не здійснюють або неналежним чином здійснюють його захист;
- має право бути присутнім на засіданнях судів усіх інстанцій, у тому числі на закритих судових засіданнях, за умови згоди викривача, в інтересах якого судовий розгляд оголошено закритим;

- має право звертатися до суду з позовом (заявою) про захист прав і свобод викривачів, брати участь у судовому розгляді справ, провадження в яких відкрито за його позовами (заявами, клопотаннями (поданнями));
- має право вступати у справи, провадження в яких відкрито за позовами (заявами, клопотаннями (поданнями) викривачів, на будь-якій стадії їх судового розгляду;
- має право ініціювати незалежно від участі Національного агентства у судовому провадженні перегляд судових рішень у порядку, встановленому законом.

За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, або їх близьких осіб, у зв'язку із здійсненим повідомленням про порушення, правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно-технічні та інші спрямовані на захист від протиправних посягань заходи, передбачені Законом України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві". Така особа не може бути притягнута до дисциплінарної відповідальності чи піддана з боку керівника або роботодавця іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати тощо)
